

Γιατί χρειάζονται σήμερα τα βραβεία Νομπέλ;

Συντάχθηκε απο τον/την ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: www.in.gr

Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:05 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:16

Αυτήν την εβδομάδα (7-14 Οκτωβρίου) ανακοινώνονται τα φετινά βραβεία Νομπέλ. Τι έχουν προσφέρει οι 900 περίπου βραβευθέντες στην ανθρωπότητα και γιατί είναι

Γιατί χρειάζονται σήμερα τα βραβεία Νομπέλ;

Συντάχθηκε απο τον/την ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: www.in.gr

Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:05 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:16

τόσο σημαντική η διάκριση;

Οι οδηγίες του Άλφρεντ Νομπέλ ήταν σαφείς: με το βραβείο που φέρει το όνομά του θα πρέπει να τιμώνται «κάθε χρόνο όσοι προσφέρουν τα μέγιστα στην ανθρωπότητα». Έτσι το όρισε ο ίδιος ο σουηδός εφευρέτης στη διαθήκη του το 1895, με την οποία θεσμοθέτησε τα διεθνή βραβεία.

Εκτοτε κάθε χρόνο η Σουηδική Βασιλική Ακαδημία Επιστημών τιμά επιστήμονες για ρηξικέλευθες ανακαλύψεις τους στα πεδία της ιατρικής, της φυσικής και χημείας, βραβεύει λογοτέχνες για την πνευματική προσφορά τους αλλά και προσωπικότητες για τη συνεισφορά τους στην ειρήνη και την αλληλοκατανόηση των λαών.

Η επιθυμία του Νομπέλ οδήγησε στο να βραβευτούν πολλοί από τους μεγαλύτερους επιστήμονες, συγγραφείς αλλά και θεσμούς του 20ου και 21ου αιώνα. Μεταξύ 1901 και 2018 απέσπασαν την ύψιστη τιμητική διάκριση συνολικά 904 προσωπικότητες και 24 οργανισμοί.

Τέσσερις άνθρωποι καθώς και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες τιμήθηκαν δυο φορές ενώ το Διεθνές Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού απέσπασε τρεις συνολικά διακρίσεις.

Τι συνδέει τους νομπελίστες;

Αν και το να περιγράψει κανείς όλους τους βραβευθέντες με μια πρόταση είναι σχεδόν αδύνατο, υπάρχει κάτι που ενώνει όλες αυτές τις προσωπικότητες: όλοι συνέβαλαν στην εξέλιξη της ανθρωπότητας. «Οι κάτοχοι του βραβείου βοήθησαν ο καθένας με τον τρόπο του στο να γίνει ο κόσμος μας καλύτερος», επισημαίνει η διευθύντρια του Μουσείου Βραβείων Νομπέλ στη Στοκχόλμη Έρικα Λάνερ.

Γιατί χρειάζονται σήμερα τα βραβεία Νομπέλ;

Συντάχθηκε απο τον/την ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: www.in.gr

Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:05 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:16

Στο μουσείο πραγματοποιείται αυτό το διάστημα έκθεση που επιχειρεί να αναδείξει ακριβώς αυτό: πώς οι νομπελίστες κατάφεραν μέσα από τις ανακαλύψεις και τα κατορθώματά τους να επηρεάσουν επί το βέλτιον την παγκόσμια ιστορία.

Συχνά η μία ανακάλυψη οδήγησε στην άλλη ή τη συμπλήρωσε, εξηγεί η κ. Λάνερ στο παράδειγμα του Νομπέλ Ιατρικής του 1930. «Ο Καρλ Λαντστάινερ ανακάλυψε τις διάφορες ομάδες αίματος, κάτι που επέτρεψε τις μεταγγίσεις».

Με αυτή τη γνώση οι βραβευθέντες το 1988 Μπλακ, Ελιόν και Χίτσινγκς ανέπτυξαν φάρμακα που απέτρεπαν το ενδεχόμενο να απωθήσει το ανοσοποιητικό σύστημα μεταμοσχευμένα όργανα. Στη συνέχεια και στηριζόμενος σε αυτά τα φάρμακα ο βραβευθείς το 1990 με το Νομπέλ Ιατρικής Μάρει έκανε την πρώτη μεταμόσχευση νεφρού.

«Η επιστήμη μας έδωσε τη δυνατότητα να ξεπεράσουμε εμπόδια, τα οποία θεωρούσαμε ανυπέρβλητα», σχολιάζει η κ. Λάνερ. «Η επιστήμη είναι η ελπίδα για την επίλυση των μεγάλων ερωτήσεων και προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα».

Επιστήμη χωρίς βραβεία Νομπέλ;

Ποιος όμως ο ρόλος των βραβείων Νομπέλ σε αυτή την εξέλιξη; Δεν θα προχωρούσε η επιστήμη χωρίς αυτά; Σύμφωνα με την διευθύντρια του ομώνυμου μουσείου, το βασικό κίνητρο των επιστημόνων δεν είναι η προοπτική της διάκρισης, αλλά το πάθος για την έρευνα.

Παρά ταύτα τα βραβεία Νομπέλ παίζουν έναν ιδιαίτερο ρόλο σε κάθε επιστημονικό ημερολόγιο, επισημαίνει ο πρόεδρος της Εθνικής Ακαδημίας των Επιστημών της Γερμανίας Γιεργκ Χάκερ: «Χαιρόμαστε κάθε χρόνο που ανακοινώνονται τα ονόματα των βραβευθέντων», λέει ο ίδιος και συμπληρώνει: «Ένας επιστημονικός κόσμος χωρίς βραβεία Νομπέλ θα ήταν αδιανόητος». Ο ίδιος αποδίδει τεράστια σημασία στη δημόσια προβολή που έχουν οι νομπελίστες.

«Αυτό προσδίδει στο όλο θέμα μεγαλύτερη βαρύτητα, απ? ό,τι εάν τα εύσημα προέρχονται μόνον από την επιστημονική κοινότητα».

Γιατί χρειάζονται σήμερα τα βραβεία Νομπέλ;

Συντάχθηκε απο τον/την ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: www.in.gr

Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:05 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 10 Οκτώβριος 2019 17:16

Συχνά οι διακρίσεις αποκτούσαν ακόμη μεγαλύτερη σημασία στα κοινωνικοπολιτικά τους συμφραζόμενα. Η Μαρί Κιουρί, για παράδειγμα, βραβεύθηκε σε μια εποχή (Νόμπελ Φυσικής το 1903) όταν οι γυναίκες δεν μπορούσαν καν να εργαστούν και να καθιερωθούν ως επιστήμονες και ερευνήτριες. «Με τη διάκριση της Μαρί Κιουρί αυτό άλλαξε», λέει ο Χάκερ.

Εν τέλει η ιστορία των βραβείων καταδεικνύει ότι η εξέλιξη είναι αναγκαία και εφικτή και ότι υπάρχει πάντως ο δρόμος που μας πάει μπροστά, λέει η κ. Λάνερ. Αυτή ακριβώς την αντίληψη επιχειρεί να εμφυσήσει η ίδια και το μουσείο της στους νέους και στα παιδιά. «Θέλουμε να δείξουμε στους νέους ότι οι ιδέες μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο. Η ανακάλυψη που θα κάνεις σήμερα σε κάποιο εργαστήριο, κάπου στον κόσμο μπορεί αύριο να σώσει κάποιον από τον καρκίνο. Αυτό δεν μετριέται σε χρήματα και βραβεία».

Στέφεν Τρουμπφ (δρα)

Επιμέλεια: Κώστας Συμεωνίδης